

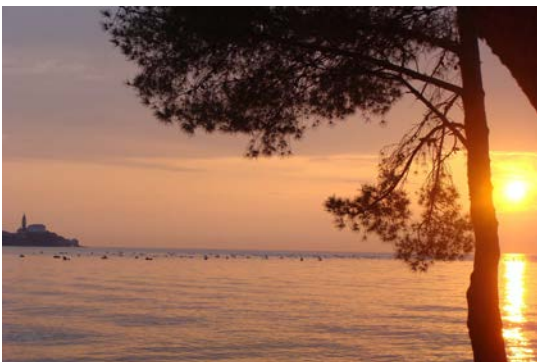
Aira Pellinen

Riitta Sairinen

SLOVENIA-SEURAN KEVÄTTIEDOTE 2013:

***Suurlähettiläs Pekka Metson ajankohtaisterveiset
Vappumuistelo Strunjanista, Opiskelukevättä Sloveniassa,
Häämuistelua Ljubljasta, Viinimuistelua ja kuorikosketusta....***

Aira Pellinen

Riitta Sairinen

***Slovenian Vitanje & Stanley Kubrickin 2001: Avaruusseikkailu
Vuoristokävelyllä Riitan matkassa, Strudeliohje Andrejalta***

***Seuran puheenjohtajan Aira Pellisen terveiset ja tietoa
tulevista tapahtumista***

***Julija Potrc kääntää suomalaiskirjallisuutta sloveeneille, Risto Rappäjä sekä
mm. Patu ja Tatu valloittavat maailmaa muiden mukana!***

Slovenia-Seuran puheenjohtajan, Airan kevätterveiset:

Ja niin tuli kesä, ainakin tänne eteläiseen Suomeen ja varmaan kesäiset kelit saavuttavat pian myös pohjoiset osat maata. Pakko todeta, että kyllä sitä jo odotettiin. Kuitenkin ensimmäiset lämpimät päivät yllättivät: missä shortsit ja t-paidat kun lämpimät villapaidat ja kaulaliinat ovat vallanneet kaikki hyllyt.

Kulunut talvi ja kevät ovat olleet Slovenia-seurassa toimeliasta aikaa.

Tammikuussa olimme Matkamessuilla Ystävyyssseurojen liiton yhteisosastolla.

Kävijöitä meillä oli ajoittain ruuhkaksi asti, mutta aktiiviset ja tietävät päivystäjämme selvisivät hienosti! Moni kävijä hämmästyí Slovenian monipuolisuutta ja sitä tietomäärää jota osastomme tarjosi; golfia, kalastusta, opiskelua, musiikkia, viinitietoutta, koripalloa ym. Lämmin kiitos aktiiviset ”seuralaiset”!

Helmikuun alussa teimme slovenialaista ruokaa Andreja Valtasen ja Jera Rojko-Tammisen opastuksella ja saimme viinitietoutta Lena Björklundilta. Juhlimme samalla myös Preseren-päivää ja Tuulikki Fahler kertoi meille France Preserenin elämästä monia kiinnostavia seikkoja. Andrejan strudeliohje on tässä mukana!

Maaliskuussa pidimme kevätkokouksen, jonka jälkeen Voice dialogue-kouluttajat Tetra Frey-Laitakari ja Jukka Laitakari kertoivat meille esimerkein tästä menetelmästä. Hyvin mielenkiintoista – palaamme tähän ehkä ”jatkokurssin” myötä.

Huhtikuussa Matkailuiltpäivässä kuulin Maria Vesna Aution yleiskatsauksen Sloveniaan, Marita Kumara kertoi Slovenian golfkentistä, Topi Kilpeläinen kertoi urheilusta ja erikoisesti koripallosta – EuroBasket2013 syyskuussa Sloveniassa. Lena Björklund kertoi filmiesityksen myötä slovenialaisten viinien valmistuksesta ja eritoten valmistajista. Helena Pääatalon näyttämien Matevz Lenarcicin Alppi-kuvien lisäksi saimme ajankohtaista tietoa Alppien tilanteesta.

Toukokuun alussa saimme vieraaksemme slovenialaisen kääntäjän Julija Potre'n. Hän kertoi suomalaisten kirjojen kääntämisestä sloveeniksi sekä mielenkiintoista tietoa Slovenian kirjallisuudesta. Yrjö Lautelan katsaus Slovenian poliittiseen tilanteeseen antoi ajankohtaista tietoutta nykyisestä poliittisesta tilanteesta, maan historiaa unohtamatta.

Kesäkuussa menemme metsään, Nuuksioon, ja vierailemme upouudessa luontokeskus Haltiassa. Siitä myöhemmin lisätietoa.

Heinäkuun alussa Suomessa vierailee slovenialainen kansantanssi- ja musiikkiryhmä

Emona. He aloittavat esiintymiset Helsingistä 2.7 Espan lavalta. Seuraavaksi he esiintyvät Siilinjärvellä Siilifolkissa 3.7. - 6.7. ja Kaustisella 7.7. - 10.7.

Elokuussa taas palaamme uusien tapahtumien myötä – mukavia ja leppoisia kesäpäiviä!

t.Aira

Suulähettiläs Pekka Metso:

SLOVENIA: Positiivisuus nousussa taloushaasteiden keskelläkin

Talvi oli Sloveniassakin paikallisesti arvioituna kylmä ja pitkä. Viimeisten lumimyräköiden aikana täälläkin saattoi lumeen peittyneistä autoista lukea: **Ne več**. Nyt on talvi kuitenkin takana ja lämmin kevät on kirkastanut mielet. Vappuna lämpö kohosikin jo 30 asteen pintaan ja luonto häikäisee kukinnoillaan.

Koko kevään on Sloveniassa ja maailmalla puhuttu maan talouden tilasta. Kyproksen jouduttua sulkemaan pankkinsa ja ankaralle säästökuurille alkoivat katseet kääntyä Slovenian suuntaan, jonka pankkien on pitkään tiedetty olevan maan talouden syvin sudenkuoppa.

Sloveniassa vaihtui hallitus maaliskuussa ja uusi hallitus sai talouden kuntoon saattamisen luonnollisena painopisteenä kiireellisesti hoidettavakseen. Pankkien kelvottomat lainat on määrä laittaa perustettavaan roska pankkiin. Hallituksella ei ole aikaa hukattavanaan ja pankin toiminnan käynnistymisen osalta on suuria odotuksia kesäkuun osalta. Suurten valtion omistamien pankkien takana on lisäksi niiden merkittävyys keskeiselle osalle yrityksiä Slovenian talouden selkärangassa. Kevään aikana eräitä slovenialaisia menestyviäkin yrityksiä on joutunut korkeiden lainakorkojen kuristusotteeseen.

Kaikesta talouden haasteista huolimatta on Sloveniassa kuitenkin herännyt uudenlaista optimismia kevään aikana, aitoa uskoa siihen, että maa selviää ilman ulkopuolista apua. Uusi hallitus tiedostaa miten tärkeää seuraavien kuukausien aikana tulee olemaan vuoropuhelu maan sisäisesti ja myös maan ulkopuolella. *Markkinoilla* on nykyään euromaissa entistäkin huonompi kaiku. Sloveniassakin markkinoita syytetään ylireagoinnista ja maan asioiden tuntemattomuudesta – viimeksi kun luottoluokittaja Moodys` laski Slovenian luottojen luokitusta oikein kovemmalla kädellä.

Maan uusi presidentti Borut Pahor on pyrkinyt tahollaan lisäämään slovenialaisten uskoa kykyihinsä ja selviytymiseensä. Presidentti kutsui jokin aika sitten koolle laajoja eri yhteiskunnallisia piirejä yhteen saattaneen aivoriihen. Mukana olleiden ja suuren yleisön vastaanotto aloitteelle on ollut positiivista. Slovenia 2030- hanke tulee saamaan jatkoa ja presidentin vakaana tarkoituksena on olla vaalilauseensa mukaan maan yhdistäjä: **Skupaj!**

Slovenian viimeisiä vuosia ei kansallinen yhteishenki ole leimannut. Toivottavasti kuitenkin tässä vaiheessa, kun ulkopuolelta tuleva painekin alkaa jo tuntua talouden ohimolla päivä päivältä uhkaavampana, yhteishengelle annetaan mahdollisuus. Nyt sille olisi kovasti tilausta: **Zmoremo**.

Slovenian luonto on valmis vastaanottamaan maahan uudestaan ja uudestaan ihastuvat vieraat avosylin vastaan. Sloveenien ystävällisyyttä ja vieraanvaraisuutta eivät talousvaikeudet ja markkinat tule kaatamaan. Ihmiset ovat ja pysyvät maailman ykkösluokassa: **Nežna**.

Ljubljana 3.5.2013

Pekka Metso
suurlähettiläs

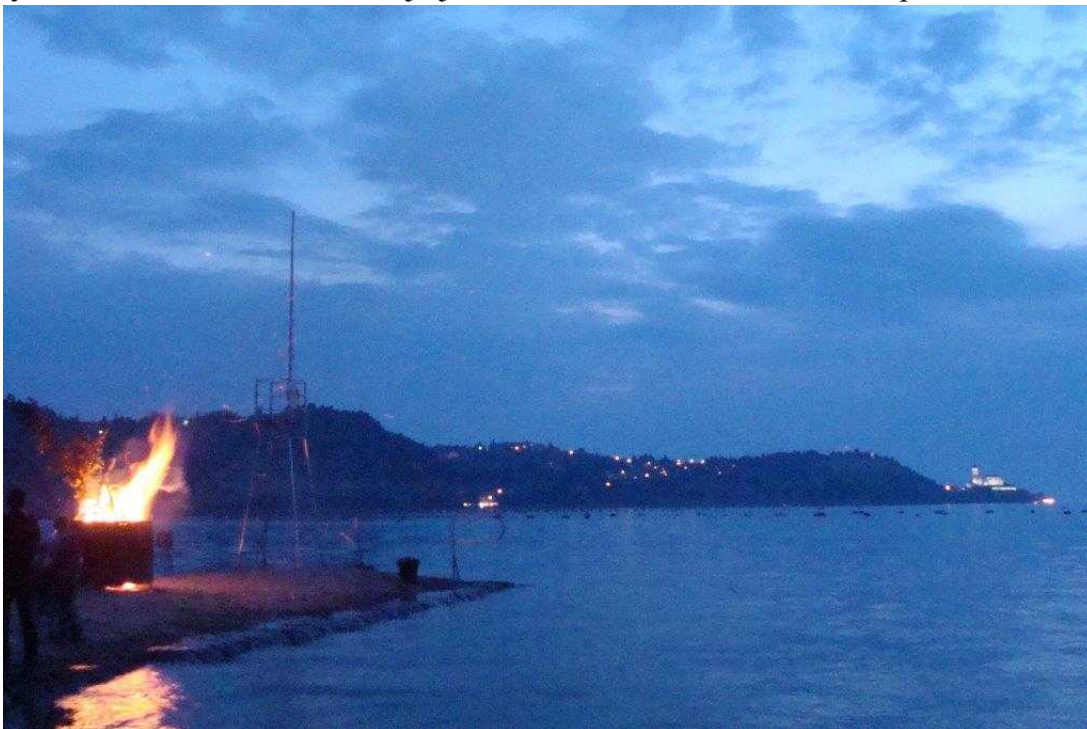
Vappumuistelo Sloveniasta

Yksi mieleenpainuvimmista Vapuista tuli vietettyä toissa vuonna **Sloveniassa Strunjanin** rannalla kyläjuhlassa. Kyläläiset tarjoilivat gulassia ja polentaa, joita nautiskelimme upeaa auringonlaskua katsellen.

Kun aurinko oli laskenut vastarannalla olevan **Piranin** kaupungin siluetin taakse, sytytettiin rannoilla kymmeniä kokkoja, samoin lahtea ympäröivien kukkuloiden rinteillä syttyivät sadat kokot valaisemaan tyyntä meren lahtea.

Seuraavana aamuna, auringon noustessa ja sumun vielä peittäessä vuoret, alkoivat kymmenet kirkonkellot soida ja jostain vuoren rinteeltä soitettiin partisaanilauluja.

Teksti Mauri Peltonen

Kuvat Aira Pellinen

Kävelyllä Sloveniassa

Minä löysin Sloveniani vuorten kautta. Ensimmäisen kerran menin Sloveniaan vuonna 2005 ja silloin pääajatuksena oli nimenomaan vuorilla vaeltaminen. Paitsi vuoret sieltä löytyikin pieni kaunis maa, ystävällisiä ihmisiä, metsiä, aivan ihmeellisiä tippukiviluolia, vanhoja kaupunkeja ja linnoja. Nyt suunnittelen seitsemättä matkaa Sloveniaan, kävelyä vuorilla ja rannikon pikku kaupunkeja.

Alppien itäisimmät vuoristot sijaitsevat Slovenian alueella. Muitten Alppimaitten tavoin sinne on kehittynyt vahva vaellusperinne. Sitä kuvastanevat hyvin tuhannet merkityt kävelyreitit kilometrit ja noin 150 vuoristomajaa.

Vodnikov Dom na Velem Polju

Slovenialaisten oman Slovenska Planinska Potin, pitkän noin 550 kilometrisen vaellusreitin toinen pää on idässä Mariborissa ja toinen pää Koperissa rannikolla. Se kuljettaa vaeltajia ensin Slovenian pohjoisosissa, sitten Itävallan ja Slovenian raja-alueen vuoristoissa, Jesenicen tienoilla se vie kulkijansa Juliaanisille Alpeille, pakottaa kipuamaan Triglaville (2864 m), armahtaa sitten matalampiin maisemiin ja vie Cerknon ja Postoinan kautta rannikolle. Se olisi kerralla kulkien parin kuukauden reissu.

Triglav

Slovenian kautta kulkee myös useita kansainvälisiä kaukovaellusreittejä. Eikä siinä kaikki, kaikkialla maassa on lyhyempiä ja pidempiä patikointireittejä. Polut ovat pääosin helppoja, mutta vuoristoista löytyy myös vaikeita ja erittäin vaikeita osuuksia. Polut on merkitty karttoihin yleensä kahteen luokkaan: helpot, joita on valtaosa, piirretään yhtenäisellä viivalla ja vaikeat tai erittäin vaikeat merkitään katkoviivalla. Kannattaa kysellä majoilla katkoviivapätkistä.

Helppo polku ei kuitenkaan tarkoita tasoitettua ja siloteltua puistopolkua, vaan tavallista polkua, kivikkoja, irtosoraa, sateella mutaa, vanhaa sotilastietä, parin metrin levyistä vuoristohyllyä, kaikenlaista. Vaikeilla polkuosuuksilla on jyrkkiä nousuja ja laskuja, jyrkkiä kallio-osuuksia, jossa on yleensä jotain turvarakenteita, vaijereita, metallitappeja, joista pitää kiinni tai jalalle astinsijaksi. Niistä vielä selvittää. Erittäin vaikeille poluille ei tavallisen kävelijän kannata pyrkiä, siellä tarvitaan turvavälineitä ja taito käyttää niitä.

Vaikeaa kalliorinnettä pääsee alas kallioon hakattuja askelmia pitkin-vaijerista kiinni pitäen.

Vuoristoissa kulkiessa ei puhuta kilometreistä, kaikki matkat ilmoitetaan tunneissa. Kartan ilmoittama aika on todellista kävelyaikaa, kaikenlaiset valokuvaus-, evästely- ja maisemanihailutauot ovat sitten erikseen. 4-5 tunnin etappia enempää ei kannata päiväksi ahmia.

Alppimajat, vuoristomajat ovat ihania paikkoja, niissä väsynyt kulkija voi levähtää ja nauttia ruokaa ja juomaa tai nukkua yön yli, jotta jaksaa taas rientää eteenpäin uusiin maisemiin. Vuoristossa kulkeminen on sen verran rankkaa, että useamman päivän varustuksia ei ole mahdollista kantaa selässään eikä toisaalta maastossa yöpyminen ole yleensä sallittukaan. Kävellään siis kevein varustuksin majalta majalle tai käydään päiväretkellä nauttimassa lounaskeitto majalla.

Osa majoista on auki ympäri vuoden, suurin osa kesäkuun puolivälistä syyskuun loppuun, osa vain viikonloppuisin. Monilla majoilla on myös aina avoinna olevia talvihuoneita, joissa voi ainakin talvella yöpyä ilmaiseksi. Ruuhka-aikoina ja erityisesti viikonloppuisin on syytä varata nukkumasija etukäteen, sillä slovenialaiset todella viettävät vapaa-aikansa vuorilla.

Ruuhkaa Triglavilla

Meille "vanhoille" ulkomaalaisille järjestyi kuitenkin syyskuun kauneimpana viikonloppunakin Triglavin rinteeltä petipaikka, vaikka emme olleet ymmärtäneet tehdä varausta etukäteen. Viikolla on sitten väljempää, yhdellä majalla olimme sen yön ainoat vieraat.

Suosituin vaellusalue lienee Juliaaniset Alpit, maan luoteisnurkan vuoristoalue, joka on jatkoa Italian Dolomiiteille. Kalkkikivivuoristoa, jonka keskellä kohoaa maan korkein huippu Triglav 2864 metrin korkeuteen. Vuoriston alueelle on perustettu Triglavin kansallispuisto.

Jossakin opastekstissä luki, että jokainen slovenialainen pitää kansalaisvelvollisuutenaan käydä edes kerran elässään Triglavilla. Siltä näytti ainakin syyskuussa 2010, kun kiipeilimme mekin sen rinteillä. Siellä oli sadoittain ylöspäin yrittäjiä ja läheisten majojen petit ja lattiat olivat viimeistä kahvilan nurkkaa myöten täynnä yöpyjiä ja ylös vuorelle kiemurteli yhtenäinen jono kiipeäjiä.

Juliaaniset Alpit on kalkkikivivuoristoa. Se tarkoittaa, että siellä on paikoitellen uskomattomia karstimuodostelmia. Se tarkoittaa myös, että kallio on reikäistä, eikä vesi pysy pinnalla, vaan häviää kallion sisään. Yhtään puroa en ole siellä nähnyt muuten kuin rankkasateella polkua pitkin.

Karstikalliota vuorilla

Tämä vedettömyys meinasi aiheuttaa meille ongelmia ensimmäisellä retkellämme kesäkuun alussa, kun kaikki majat eivät olleet auki eikä maastosta löytynytäkään vettä, mihin olimme tottuneet retkillämme Suomen Lapissa. Vettä pitää kantaa mukana ja jokaiselta majalta täydentää varastoa.

Vanhalla sotilastiellä Komnalla

Slovenian kävelyreiteistä saa aika paljon tietoa www.slovenia.info sivuilta, ainakin pääsee hyvin alkuun. Runsain määrin kävelyreittejä ja vuoristomajat löytyvät What to see - Hiking osiosta. Vuoristomajat löytyvät myös Where to stay - Mountain Lodges sivulta. Sieltä löytyy myös paikallisten turistitoimistojen osoitteita, joista saa yksityiskohtaisempaa tietoa vaikkapa majojen aukioloista. Sitä en tiedä, voiko slovenialaisia retkeilykartoja ostaa netin kautta. Minä olen hankkinut omani Sloveniasta aina kun on sopiva vastaan tullut. Karttojen kääntöpuolella on usein tietoa myös majoista, reittien kävelyajoja ja monenlaista muuta hyödyllistä tietoa.

Helppoa polkua Dolina Triglavskih Jeserih-laaksossa eli Seitsemän järven laaksossa.

Maisema Soca-joen yli Bavški Grintavec-vuorelle

Gomišškovo zavetišče na Krnu-maja

Tämä kevät on taas ollut mukavaa aikaa, kun olemme suunnitelleet tulevia kävelyreittejä. Ensi syksynä on vielä mukavampaa, kun matkaamme Rudno Poljeen ja aloitamme kävelyn kohti Vodnikom Dom na Velem Polju-majaa. Viisi päivää patikoidaan ja viimeisenä päivänä laskeudutaan Krn-vuoren huipulla olevalta Gomišškovo zavetišče na Krnu-majalta Vrsnon kylään Bonin perheen apartmentoon.

Teksti ja kuvat Riitta Sairinen

Hyvät Slovenia-seuralaiset!

Minun pitkäaikainen ystäväni Heikki on asunut kolmisen vuotta Bledissä. Hän oli 2011 juhannuksena tulevan vaimonsa Kristiinan kanssa kylässä mökillämme Saimaan rannalla, Taipalsaarella. Tuolla reissulla hän pyysi minua bestmaniksi, jos he seuraavana kesänä menevät naimisiin.

Häät toteutui alkukesästä 2012. Niitä vietettiin todella mahtavissa puitteissa Bledin linnassa. Vihkimisseremonia ja häätilaisuus ei jättänyt ketään kylmäksi. Häävieraita oli Suomesta, Sloveniasta ja jokunen englantiaakin äidinkielenään puhuva. Kaikki noin 70-80 häävierasta olivat tosiaan yhtä suurta perhettä tuossa tilaisuudessa.

Jouduin tai sain pitää puheen morsiusparille ja toivottaa hääväen tervetulleeksi. Päätin, että pidän puheeni tietysti suomeksi, mutta myös englanniksi ja kaikille yllätykseksi paikallisella kielellä. Etsin kovin tahoja tai henkilöä, joka kääntäisi puheeni sloveniaksi ääntämisohjeineen. Osasin viimein lähestyä Aira Pellistä. Hän auttoi henkilön löytämisessä, josta vielä iso kiitos Airalle. Se oli todella ystävällinen teko.

Tulimme vaimoni kanssa hääpaikalle pari päivää aiemmin, kulkuvälineenä oli m-pyörä. Häävaatteet tuli tuttujen mukana lentokoneessa. Hotellin vastaanotto virkailijalle ilmoitin tullessamme, että on kaksi probleemaa. Toinen, että pyörää ei varasteta, ja toinen vähintään yhtä suuri asia, että osaan ääntää slovenia-puheeni edes jollakin tavalla oikein. Alkoi harjoittelu ja muutaman kerran jälkeen ”opettajani” kehui jo äänteitani lähes täydellisiksi, hu, huu totesin tuolloin!!!

Puheeni oli iso yllätys kaikille, myös morsiusparille. Puhuin sloveniaa kuulemma paremmin kuin englantia, kertoi eräskin paikallinen häävieras. Se tuntui tosi hyvälle. Häistä jäi iänikuinen muisto monelle suomalaiselle ja varmasti kaikille mukana olleille. Tänä kesänä teemme jälleen matkan Sloveniaan ja moottoripyörällä. Olen ajanut siellä yli kymmenen reissua ja aina on halu palata samoihin maisemiin.

Oikein hyvää kesää kaikille!

Reijo Paajanen

Bohinj-järvi sateen jälkeen

Kuva: Sirpa Spoljaric

SLOVENIALAISESSA KYLÄSSÄ:

EUROOPAN AVARUUSTEKNOLOGIAN KULTTUURIKESKUS KSEVT

Martina Šiler

Syyskuussa 2012 avattiin Vitanjessa, koillis-Sloveniassa, **Euroopan avaruusteknologian kulttuurikeskus** eli sloveeniksi **KSEVT, Kulturno središče evropskih vesoljskih tehnologij**; suurin osa rahoituksesta KSEVT:n perustamiseksi on tullut Euroopan unionilta. Sen tarkoituksena on käynnistää avaruuskulttuuriin liittyvää tutkimusta filosofian ja taiteiden avulla. Toisaalta KSEVT on myös museo, jossa tunnustetaan avaruustutkimus ja sen vaikutukset kulttuurituotantoon; se on paikka, joka luo kiehtovan ympäristön nykyaikaiselle ja historialliselle tieteelliselle tutkimukselle. Vappuna 2013 käytiin kaveriporukassa katsomassa, millainen tämä KSEVT oikeasti on ja miksi niin upea laitos sijaitsee juuri pienessä Vitanjessa eli noin sataa kilometriä pääkaupungista Ljubljanasta, kauniilla ja mielenkiintoisella Štajerska-alueella.

Herman Potočnik Noordung (1892-1929): slovenialainen avaruusalan uranuurtaja

Minun käsittääkseni harva tietää, että Sloveniasta oli kotoisin yksi ensimmäistä avaruusalan uranuurtajasta **Herman Potočnik** salanimellä **Noordung**. Hän syntyi 22. joulukuuta 1892 Pulassa, Kroatiaassa, jossa hänen isänsä Jožef Potočnik oli töissä laivastoupseerina; silloin Slovenian sekä Kroatian alue oli osa Itävalta-Unkaria. Herman Potočnikin isä oli alkuperaisesti Slovenj Gradecista Koroška-alueelta, mutta äiti Minka o.s. Kokošinek oli kotoisin Vitanjesta - sen takia siis rakennettiin KSEVT 120 vuotta Potočnikin syntymän jälkeen hänen äidin kotikylään. Potočnikin isä kuoli vuonna 1894 ja perhe muutti Mariboriin, jossa nuori Herman kävi kansakoulussa, jota seurasi keskikoulu sotilaskouluissa Fischeussa ja Hranicessa. Vuosina 1910–13 hän opiskeli teknillisessä sotilasakatemiassa Mödlingissä ja valmistui vänrikiksi erikoisosaamisenaan rautatiet ja sillat. Ensimmäisen maailmansodan aikana Herman Potočnik palveli Galitsiassa, Serbiassa ja Bosnia-Herzegovinassa. Vuonna 1915 hänet ylennettiin yliluutnantiksi ja siirrettiin lounaisrintamalle, jossa Itävallan joukot luhistuivat ja perääntyivät.

Potočnik siis osallistui myös taisteluihin Soča-joen alueella: ne oli tärkeä osa slovenialaista historiaa ja kaikkien aikojen isoimmat taistelut Slovenian kamaralla (myös vuoristossa). Taistelukentällä Potočnik sairastui, ja 1919 hänet siirrettiin kapteenina eläkkeelle, tuberkuloosin vuoksi. Hän muutti Wieneriin veljensä luokse.

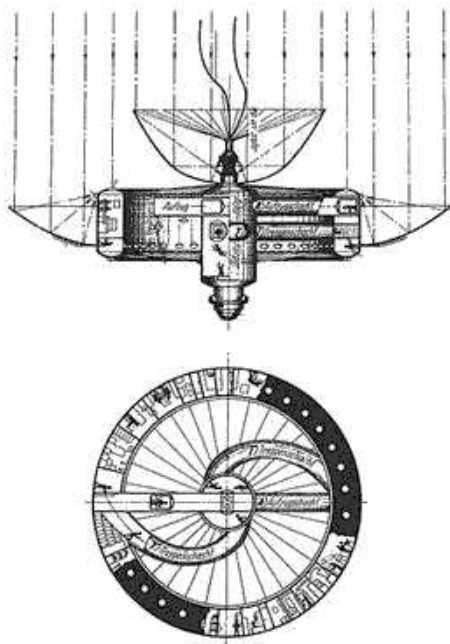
Herman Potočnik Noordung (kuva: sl.wikipedia.org)

Sairauksestaan huolimatta Potočnik alkoi opiskella sähkötekniikkaa Wienin teknillisessä yliopistossa. Valmistuttuaan hän erikoistui rakettitekniikkaan. Vuodesta 1925 alkaen hän käytti kaiken energiansa avaruustekniikan ongelmien ymmärtämiseen. Vuoden 1928 lopussa hän julkaisi ainoan kirjansa saksan kielessä *Das Problem der Befahrung des Weltraums - der Raketen-motor* eli suomeksi *Avaruusmatkan probleema: rakettimoottori*; kirja oli painettu alkuvuonna 1929 Berliinissä. Kirjan 188 sivun ja 100 kuvan avulla Potočnik kuvaili miten ihminen voisi olla pitkiä aikoja avaruudessa. Hän loi avaruusaseman käsitteen ja laski geostationaarisen radan. Hän kuvasi satelliittien käyttöä kaukohavainnoinnissa sekä rauhanomaisiin että sotilaallisiin tarkoituksiin. Hän arveli avaruuden olevan sopiva paikka tieteellisille mittalaitteille. Kirja oli julkaistaessa aika suosittu ja koska Potočnik ei halunnut maksaa veroa tulostaan, hän käytti salanimeä *Hermann Noordung*; nimi voisi tulla saksan sanasta *Ordnung* eli järjestys ja N sen alussa kuvaa sen negatiota. *Avaruusmatkan probleema: rakettimoottori* käännettiin venäjäksi vuonna 1935, sloveeniksi vasta vuonna 1986 ja englanniksi NASA:n toimesta vuonna 1999. Sekä slovenialainen että englantilainen versio löytyvät nykyään internetistä.

Potočnik kuoli Wienissä keuhkokuumeeseen (tosiaan tuberkuloosiin) 27. elokuuta 1929 vain 36-vuotiaana ja hänet haudattiin Wieneriin; valitettavasti hänen hautansa on nykyään kadonnut. Hänen alkuperäiset kirjoitukset ja piirustukset on tallennettuna NASA:n arkistossa Yhdysvalloissa.

Potočnikin perintö (mm.):

- Itävällan Grazissa ja Ljubljanaassa on nykyään hänen nimeään kantavat kadut.
- Potočnikin nimi ehdotettiin kansanväliselle avaruusasemalle ISS (ehdotus ei mennyt läpi).
- Vuonna 1999 oli Mariborin yliopistolla seminaari Potočnikin elämästä ja työstä.
- Asteroidi 19612 Noordung, löydetty 1999 slovenialaisella Črni Vrh-havaintoasemalla.
- Vuonna 1968 käytti yhdysvaltainen elokuvaohjaaja Stanley Kubrick Potočnikin avaruusaseman kuvia (ja ideoita) omassa *2001: Avaruusseikkailu*- elokuvassaan
- Slovenialainen nykyteatteriohjaaja Dragan Živadinov on tehnyt Potočnik-aiheisia esityksiä jo vuodesta 1990.
- 6. syyskuuta 2012 avattiin Vitanjessa KSEVT.

Potočnikin piirustukset pyöreästä avaruusasemasta (kuva: sl.wikipedia.org)

KSEVT – Euroopan avaruusteknologian kulttuurikeskus

Laitoksen upea rakennus on kuin pyöreä Potočnikin suunnittelemana avaruusasema: laitoksen arkkitehtina toimivat arkkitehtitoimistot *Bevk Perovič*, *Dekleva Gregorčič*, *Ofis* ja *Sadar+Vuga*. Tämä arkkitehtiryhmä sai KSEVT:n rakennuksen johdolla 22. huhtikuuta 2013 Plečnik palkinnon, joka on todella korkea tunnustus slovenialaisille arkkitehteille. Palkinnon perusteella tuomaristo kirjoitti, että »KSEVT on mahdollisesti yksi kaikkien aikojen täydellisimmistä arkkitehtuureista Sloveniassa.« Rakennus itse asiassa kuvaa avaruudessa pyörimistä eli kävely KSEVT:ssä on mielenkiintoinen kokemus – kuten talo todella leijailisi avaruusasemana Maan kiertoradalla.

KSEVT vappuna 2013(kuva: Blaž Berlec)

KSEVT:n takana (kuva Martina Šiler)

KSEVT:n logo (kuva: Martina Šiler)

Salin katto (kuva: Martina Šiler)

KSEVT:ista löytyvät iso sali kulttuuritapahtumille, huoneet kouluryhmille ja tutkijoille sekä näyttelytila. KSEVT:ssa on näyttely Herman Potočnikin elämästä ja työstä; sen nimi on *Herman Potočnik Noordung: 100 monumentaalista vaikutusta*. Näyttely koostuu varsinkin kuvista ja Potočnikin piirustuksista (100 piirustusta, siis 100 monumentaalista vaikutusta), mutta mukana ovat myös digitaaliset ratkaisut kuten mm. projektiot ja animaatiot. Syyskuuhun 2013 saakka KSEVT:lla on lainassa aito Sputnik 1-satelliitti Venäjältä: sitä alkuperäistä tehtiin neljä kappaletta. Niistä yksi matkusti vuonna 1957 avaruuteen ja yksi on nyt esillä KSEVT:ssa.

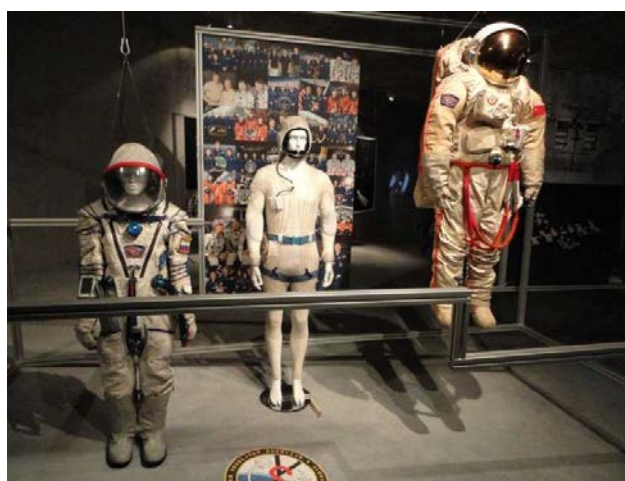
Sputnik 1-satelliitin lisäksi esillä on aidot nykyaikaiset: avaruuspuku Sokol ja avaruuskävelypuku Orlan; molemmat käytetty avaruudessa tai harjoittelussa. Avaruuspukujen kanssa on esillä myös kosmonautin alusvaatteet.

Osa näyttelytilaa (kuva: Blaž Berlec)

Aito Sputnik 1 (kuva: Martina Šiler)

Avariuspuvut (vasemmalta): Sokol, alusvaatteet ja Orlan (kuva: Martina Šiler)

Slovenian avaruushallinnon merkki – taidetta, joskus tulevaisuudessa totta (kuva: Martina Šiler)

KSEVT:sta on varmasti tulossa todella tärkeä osa Vitanje-aluetta. Niin erikoinen ja mielenkiintoinen kulttuurikeskus piristää joskus vähän unohdettua ja hiljaista, mutta toisaalta todella kaunista Slovenian maaseutua. Toukokuun 2013 lopussa keskuksessa vierailee myös yhdysvaltainen astronautti Sunita Williams, jonka sukujuuret on sekä Intiassa että Sloveniassa. Nämä kaikki tapahtumat toivottavasti houkuttelevat KSEVT:iin vieraita koko Sloveniasta sekä ulkomailta – esimerkiksi jo vappuna 2013 keskus oli täynnä. Sen lisäksi Vitanjen ympäriltä löytyy muita historiallisia nähtävyyksiä kuten vanhat keskiaikaiset kirkot, linnat ja Žička-luostarin rauniot 1160-luvulta. Paras tapa matkustaa Vitanjeen on minun mielestäni autolla (esimerkiksi vuokrattuna vaikkapa Ljubljana tai Mariborista): niin matkasta tulee helposti mielenkiintoinen *road-trip* Slovenian maaseudulla – ja sieltä suoraan avaruuteen.

Vitanje KSEVT:n katolta (kuva: Martina Šiler)

KSEVT:n kotisivut englanniksi (tapahtumat, aukioloajat, opastukset):

http://www.ksevt.eu/index_eng.html

Potočnikin *Avaruusmatkan probleema: rakettimoottori* kokonainen kirja (englanniksi):

<http://www.noordung.info/NoordungEng.pdf>

Martina Šiler

Kevätmuistoja opintokeväältä Sloveniasta

Viime kevääni vierähti monen muun vaihto-opiskelijan tavoin Sloveniassa. Matkaan tarttui tuolta ajalta monta mukavaa muistoa ja elämänmakuista kokemusta. Ennen kaikkea oli hienoa kokea **Ljubljana** tilapäisenä kotikaupunkina ja jakaa viisi kuukautta opiskelijaelämän iloja ja murheita, arkea ja juhlaa yhdessä toisten opiskelijoiden kanssa.

Tammikuussa oli jo hyvin keväistä saapuessani aurinkoiseen Ljubljanaan. Tienpientareella päivää paistatteli yksinäinen voikukka. Aurinko valaisi Alppien eteläisen puolen tehden maisemasta huikaisevan. Asuntoasiat järjestyivät ja minulla oli aikaa nauttia kaupungista ennen kielikurssin alkamista.

Helmikuun kielikurssilla tahkottiin sloveenin kielioppia ja harjoiteltiin vuorovaikutusta sekä kielen ymmärtämistä. Vaikka noista opeista suurin osa on päässyt tässä jo unohtumaan, oli tuon harvinaisen kielen opiskelu positiivinen kokemus. Ja tietysti uudet ystävyysuhteet ja tapahtumat värittivät kielikurssiarkea. Kielikurssin päätyttyä jatkuivat kunkin yliopisto-opinnot oman alan laitoksella.

Kevään mittaan koettu opiskelijan arki ei sinänsä eronnut perinteisestä opiskeluarjesta luentoineen ja kurssitehtävineen. Vapaa-aikana ehdimme opiskelijaporukalla matkustamaankin; nähtyä tuli Slovenian kaupunkeista mm. **Piran, Celje, Maribor** sekä naapurimaista mm. **Italiaa, Kroatiaa ja Serbiaa**.

Sivun kuvat: Sirpa Spoljaric

Maaliskuussa meitä ilahdutti aurinkoinen sää nostaen lämpötilan lähelle kahtakymmentä astetta. Pyöräilyreissu piknikille puistoon oli omiaan karistamaan koti-ikävää talviseen Suomeen. Maaliskuun lämpö vaihtui yllättävänkin kylmään loppukevääseen. Lukukauden päättyessä kesäkuun tentteihin oli lämpötila jo selkeästi epävakaisempi.

Kuva Polona Bacar

Opintokevästä 2012 Sloveniassa jäi käteen paljon muistoja, valokuvia ja kansainvälisiä ystäviä. Ja toki sieltä luennoltakin jotain mieleen jäi. Kokemus asua ja opiskella ulkomailla, erityisesti Sloveniassa, on ehdottomasti jotain, mitä voin läpimästi suositella.

Jenni Soljasalo

Slovenian vanhin kaupunki-kaunis Ptuj

Kuva Kari Klemelä

Viiniä ja kuorikosketusta

Elokuun viimeisenä päivänä saapui seurueemme Slovenian sateiseen pääkaupunkiin Ljubljanaan. Kaupungin asukkaat toivottivat meidät tervetulleiksi hymyillen ystävällisesti värikkäiden sateenvarjojensa alta. Hymyyn olikin syytä sillä sade oli ensimmäinen kolmeen kuukauteen. Kesähän eteläisessä ja keskisessä Euroopassa oli ennätysmäisen kuiva ja kuuma.

Ljubljana on ihastuttava kaupunki, missä katsottavat kohteet helposti tavoittaa kävellen. Sitä halkoo Ljubljanica-joki monine siltoineen ja ravintoloineen, jotka kutsuvat maistelevaan paikallisia herkkuja.

Slovenia on pieni suuri maa. Pinta-alaltaan se on noin 20000 neliökilometriä ja sitä asuttaa parisen miljoonaa henkilöä. Rajanaapureita ovat Italia, Itävalta, Unkari ja Kroatia. EU:hun se liittyi 2004 ja euro otettiin käyttöön 2007. Se on pinta-alaansa nähden kolmanneksi metsäisin maa Euroopassa heti Ruotsin ja Suomen rinnalla. Se on nykyaikainen perinteitä kunnioittava, kulttuuria ja luonnonympäristöä vaaliva maa. Sieltä löytyy lähes kolmikilometrisiä vuoria, tippukiviluolia, merenrantaa, kauniita kyliä ja kaupunkeja, vanhoja linnoja, luostareita, kylpylöitä ja viininviljelyksiä.

Kuva Aira Pellinen

Seurueemme saapuikin Sloveniaan tarkoituksella perehtyä luomu- ja biodynamiseen alkuviihantuotantoon. Matkamme jatkui pääkaupungista kohti Goriska Brdan viinialuetta karstimaalla. Bussimatkan aikana pysähdyimme tauolle paikalliselle "ABC"-asemalle. Mikä ero onkaan tässä asiassa maittemme välillä. Tämä kohtaaminen ei imarrellut kotimaata. palvelutiskiltä voit ostaa vastapuristettuja hedelmämehuja virkistykseksi. Leipien ja leivonnaisten kauneus, tuoreus ja runsaus on häkellyttävää. WC-käynti on juhlaa puhtauttaan kiiltelevissä tiloissa. Mielessäni kysyin kuinka tämä tulisi meillä kotona mahdolliseksi?

Kolmen tunnin ajan jälkeen majoituimme hotelliimme. Ympärillämme avauti lempeästi kumpuileva maisema viininviljelyksineen. Syyttä ei aluetta kutsuta pikku-Toscanaksi. Käyntimme aikana vierailimme neljällä viljelyksellä. Kuulimme kuinka alueella yhteistyössä yliopiston kanssa herätetään vanhoja viinirypälelajikkeita tuotantoon. Saimme tietoa eri viinilaaduista ja niiden valmistustavoista ja -ajoista. Valkoviinin valmistus on tällä alueella etusijalla. Punaviinin rakastajana olin hyvin hämmästynyt, kun vatsani vastalauseita sanomatta hymyillen hyväksyi nämä viinit. Syy oli varmaankin se, ettei alkuviinituotannossa viiniä mitenkään manipuloida vaan se prosessin aikana elävänä aineena kehittyy omaksi ominaiseksi itsekseen. Suhtautumiseni viineihin on matkan seurauksena muuttunut. Nyt sitä sitten ihmettelee "kuorikontaktia" ja "maserointivaiheita". Ja kuohuvatkin juodaan toisenmallisista lasista, jotta nenätuntuman kautta nautinto huipentuu. Eikä tämä tunnu yhtään snobbailulta vaan kunnioitukselta niitä ihmisiä kohtaan, jotka päivä toisensa jälkeen paneutuvat rakkaudella valmistamaan näitä viinejä pelloilta pulloihin. Tässä tapauksessa vähemmän on enemmän.

Lempeyttä ja lämpöä kesäisiin iltoihin!

Petra Frey

Kuva Tuulikki Fahler

Kuva Sirpa Spoljaric

Štrudel

Raaka-aineet:

Taikina:

1,5 dl vettä
6 rkl öljyä
4 dl vehnäjauhoja
suolaa

Täyte:

2 kg omenia
1 sitruuna
200 g sokeria
kanelia
100 g rusinoita

150 g voita
150 g korppujauhoja

Rahkatäyte:

250g rahka
1dl sokeria
2 rkl vaniljasokeria
1dl kermaa
1kananmuna

Taikinan voiteluun:
100g sulatettua voita

Ennenkuin laitat uuniin, voitele
vatkatulla kananmunalla

Voit käyttää myös lehtitaikinaa.

Andreja Valtanen

Tässä ohjeen antaja **Andreja Valtanen** laittaa taikinalle omenaa, kanelia, voisulaa ja sokeria. Mutta ennenkuin ollaan tässä vaiheessa aloitetaan kohdasta **YKSI:**

1. Laita rusinat haaleaan vesitilkkaan pehmenemään.
2. Taikina:
Laita kaikki taikinan aineet kulhoon ja sekoita oikein hyvin. Vaivaa kädellä taikina notkeaksi ja lopuksi työtasolla elastiseksi taikinaksi, joka ei jää käsiin kiinni. Muotoile kuulaksi, voitele kevyesti öljyllä ja anna levätä 40 min. huoneenlämmössä tuorekelmuun käärittynä.
3. Ruskista voi ja korppujauhot pannulla ja anna jäähtyä.
4. Kuori, poista kora ja raasta omenalohkot. Purista sitruunan mehu ja lisää aina omenien päälle, etteivät tummu.
5. Ota puhdas keittiöliina ja ripottele liinalle tasaisesti, mutta ohuelti jauhoja.
6. Ota puolet taikinasta ja kaulitse liinan päällä mahdollisimman ohueksi. Nosta taikinalevy hiukan liinasta ja varmista ettei se ole liimaantunut liinaan. Voitele taikina sulatetulla voilla.
7. Levitä tasaisesti taikinan päälle:
 - puolet raastetuista omenoista
 - ruskistetut korppujauhot
 - sokeri, kaneli
 - valutetut rusinatja rahkatäyte.

Jätä reunoista n. 2 cm vapaaksi. Rullaa strudeli liinan avulla tasaiseksi rullaksi. Paina päät kiinni. Tee toisella taikinalla samoin. Nosta pellille ja voitele kauttaaltaan sulatetulla voilla ja kananmunalla. Paista esilämmitetyssä + 200 C asteisessa uunissa kullanruskeaksi noin. 45 minuuttia.

Andreja Valtanen

Ljubljanaa laidasta laitaan- sopii näin strudelin nautinnon päälle:

Viime kesänä halusimme nähdä, minkälaista Ljubljanaa on vanhan kaupungin ja keskustan ulkopuolella. Hankimme turisti-infosta julkisen liikenteen reittikartan ja matkakortin, johon ladattiin maksettuja matkoja riittävä määrä.

Sitten arvoimme kartalta kohteen, jonne matkasimme bussilla. Kävelimme siellä ympäriinsä ja lähdimme toisen reitin bussilla kaupungin toiseen laitaan. Tätä jatkui, kunnes matkat oli käytetty tai väsymys yllätti.

Näillä reissuilla päädyimme myös paikallisten suosimaan piknik-paikkaan, joka on lammen rannalla, Tivolin luoteispuolella. Lammen rannalta löytyy myös kahvila. Paikka löytyy kartalta mm. täältä <http://www.wanderfly.com/#!/travel/slovenia/ljubljana/koseski-bajer>.

Terveisin Marita Kumara

Marita kirjoitti edelliseen tiedoteeseemme jutun käynneiltään Slovenian golfkentillä Tässä häneltä vielä teille muutama linkki paikkoihin, joissa on hyvä hinta-laatusuhde. Ja vähän myös kylpylätunnelmaa.

Tässä linkit:

<http://www.lipica.org/en/golf/355>

<http://www.termes-catez.si/en/mokrice-resort/top-offer/golf-packages-2013/>

Paketit sopivat omatoimimatkaajalle, joka haluaa osan matkastaan olevan valmiiksi järjestettyä.

Tässä vielä linkki erityisesti kylpylästä ja golfista kiinnostuneille itäisessä Sloveniassa:

<http://www.sava-hotels-resorts.com/en/special-offer/birdie-livada/>

Nautinnollisia lukuhetkiä Teille kaikille-Slovenia-Seuran ystävät!

Muistakaa kesäajan tapahtumat: luontokeskus Haltia 13. kesäkuuta, kansantanssi- ja musiikkiryhmä Emona Helsingissä 2.7. Espan lavalla, Siilinjärvellä Siilifolkissa 3.7. - 6.7. ja Kaustisella 7.7. - 10.7.

Lisätietoja sivuillamme ja jäsenposteissa.

Seuralle tarkoitetut viestit ja vinkit voitte laittaa osoitteeseen:

[info.sloveniaseura\(at\)gmail.com](mailto:info.sloveniaseura(at)gmail.com)

Seuran pj. Aira Pellinen,

Seuran nettisivu: www.sloveniaseura.nettisivu.org

Seura on myös facebookissa: Slovenia-seura-Friends of Slovenia in Finland

Tiedotetta koskevat palautteenne ja mieluusti myös lisävinkit tuleviin juttuaiheisiin voitte postittaa osoitteeseen:

[helena.paatalo\(at\)elisanet.fi](mailto:helena.paatalo(at)elisanet.fi)

